

فنون داستان نویسی به زبان ساده

سید احمد سیدعلی زاده

انتشارات سیدعلی زاده

برگزیده جوان ترین ناشر سال ۱۳۹۰

واحد ابیات (کد ۹۰)

تابستان ۱۳۹۳

سرشناسه	: سیدعلی زاده، سیداحمد، ۱۳۶۱
عنوان و نام پدیدآور	: فنون داستان‌نویسی به زبان ساده/سیداحمد سیدعلی زاده.
مشخصات نشر	: یزد: انتشارات سیدعلی زاده، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۶ ص.
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۳۷-۲۳۹.
موضوع	: داستان‌نویسی
موضوع	: داستان‌نویسی — به زبان ساده
شماره بندی کنگره	: ۱۳۹۳/۳۳۵۵PN/۹ف۹
رده بندی دیویی	: ۳/۸۰۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۵۶۰۹۶۰

نشر، بخش و فروش: یزد، خیابان فرخی، سال ۱۴۰۱، انتشارات سیدعلی زاده
تلفکس: ۰۲۲۰۹۰۸-۲۲۰۵۱ همراه ۰۹۱۹۴۳۹۹۰۲۰

فنون داستان‌نویسی به زبان ساده

سیداحمد سیدعلی زاده

☐ ناشر: انتشارات سیدعلی زاده

☐ نوبت چاپ: نخست - شهریور ۱۳۹۳

☐ چاپ، صحافی: زیتون

☐ تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه - قطع رقعی

☐ ویراستار: زهره ثقفی

☐ قیمت: ۷۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۵	مقدمه
---	-------

فصل اول

۷	اریف داستان
۸	تعریف داستان
۱۴	تاریخ داستان
۱۷	از کجای آغاز کرد

فصل دوم

۱۹	آموزش داستان کوتاه
۲۰	اولین گام در نوشتن داستان
۲۱	ویژگی یک قصه خوب
۲۴	ایده یا فکر اولیه
۲۶	انتخاب سوژه، ایده یا فکر اولیه
۲۸	خط طرح
۳۱	مراحل نگارش داستان
۳۳	نگارش داستان کوتاه
۳۶	زاویه دید و انواع آن
۳۹	کدام زاویه دید

فصل سوم

۴۳	شخصیت در داستان کوتاه
۴۴	شخصیت پردازی در داستان
۴۸	انواع شخصیت در داستان کوتاه
۴۸	شخصیت اصلی و شخصیت فرعی
	تفاوت شخصیت و تیپ
	شخص پویا و شخص ایستا
	رابطه شخصیت، طرح و حادثه اصلی
۵۲	ابزار پردازش شخصیت
۵۴	استفاده از کشمکش یا حادثه
۵۵	استفاده از گفتگو

فصل چهارم

۵۷ گفتگو نویسی

۶۴ صحنه و صحنه پردازی

فصل پنجم

۷۷ فضا سازی (فضا و رنگ)

۸۱ فضا چیست؟

فصل ششم

۸۹ زمان ، مکان، ظاهر و باطن داستان

۸۹ زمان و مکان

۹۶ ظاهر و باطن داستان

۱۰۰ مکتب، شیوه نامه

۱۱۰ لحن

۱۱۲ باطن داستان

۱۱۳ موضوع داستان

۱۱۴ تفاوت اتفاق و حادثه در داستان

۱۱۸ انواع حادثه:

فصل هفتم

۱۲۷ انواع کشمکش در داستان

۱۳۱ کشمکش در داستان

۱۳۳ شخصیت پردازی

۱۳۷ استفاده از گفتگو

۱۳۸ ایده اولیه برای داستان یا موضوع

۱۴۰ انتخاب سوژه، ایده یا فکر اولیه

۱۴۱ کتاب نامه

روزگار آن کهن تا به امروز قصه، داستان و افسانه در میان آدمیان وجود داشته و زبان به زبان و سینه به سینه، قصه گویی، نقل وقایع، وسیله ارتباط گذشته و آینده بوده است در اعصار گذشته قصه در بارشاهان، پادشاهان، نوابان، نصایح خود را در پوشش افسانه و حکایت بازگو می کردند. در کوی و برزن و مراکز ادبی و فکری وقایع گذشته را به صورت افسانه برای مردم حکایت می کرده اند. بزرگترها برای کودکان و پادشاهان و پادشاهان با بیانی شورانگیز افسانه ها و قصه ها گفته اند. تمایل طبیعی آدمی به قصه و داستان وسیله انتقال تجارب از گذشتگان به آیندگان شده است. که در آن چگونگی زندگی مردم، عقاید، افکار، آرزوهای آنان بازگو شده است. در دنیای مدرن امروزی نیز داستان، نه به پایگاه خود را از دست نداده، بلکه با گرفتن رنگ و لعابی تازه وسیله ای شده است، تا آگاهی، تفکر و هنر، اندیشه، پیام و افکار خود را در قالبی زیبا و دلپذیر انتقال دهند.

اگر چه داستان های امروزی محتوا و ساختاری گوناگون با قصه های قدیم دارد. اما نمی توان ارتباط و همبستگی عمیقی را که داستان های امروزی با قصه های قدیم دارد، نادیده گرفت. داستان های امروزی بر سه شکل عمده بیان می شوند. داستان بلند یا رمان، داستان کوتاه و هر نوع نوشته ای است که در آن ماجرا های زندگی به صورت حوادث پی در پی و به هم پیوسته بیان شود، بدین معنی داستان هم شامل حکایت، افسانه، اسطوره و مثل و هم شامل داستان کوتاه و بلند و معنی داستان امروزی خواهد بود.

نویسنده شخصی است که داستان را در مفهوم امروزی می نویسد. چنین کسی در واقع تامل اجتماعی خاص به نوشتن می پردازد. مطالبی که او می نویسد، باید طبیعی ترین حالت اجتماعی خود در کالبد اجتماعی را داشته باشد. اعمال، افکار و عواطف شخصی داستان در جهتی که او بدان ها داده است، باید حرکت کند. در غیر این صورت غیر طبیعی به نظر خواهد آمد. داستان باید برای خواننده کشش داشته باشد. و خواننده در حالی که تمام حوادث را به دقت تعقیب می کند با اشتیاق تمام به فکر آدم های داستان و پایان ماجرا های زندگی آنان باشد.

ارتباط پیدا کردن با زندگی واقعی را واقع گرایی گویند که امروزه نویسندگان بر خلاف راویان گذشته واقع گرا هستند. به همین دلیل حکایات هزار و یکشب با همه زیبایی هایش و یا حکایت امیر ارسلان و حماسه رستم افسانه ای در شاهنامه که در آن ها زندگی در وجود قهرمان های مطلق به صورتی اغراق آمیز وصف می شود، داستان به مفهوم امروزی نیستند و به همین دلیل آن ها را حکایت و افسانه می نامیم نه داستان، همچنین «سمک عیار» حکایت است نه داستان، به دلیل این که قهرمان ها حوادث را با خو و رگ و پی خود احساس نمی کنند و در گیر و دار حوادث طرزی اغراق آمیز احساساتی می شوند .

یکی از بررسی های توصیاتی داستان خوب امروزی، آن است که خواننده و نویسنده در وجود قهرمان ای داستان درگیر می کنند و خود را در وجود آن ها کشف می کنند و در سرنوشت آن ها و محیط آن ها سهیم می گردند، در حالی که قهرمان داستان های قدیم مانند حکایت امیر ارسلان و هزار و یکشب و شاهنامه این سهیمانه دور هستند و خواننده به جای این که خود را در ماجراهای آنان شریک بداند در گوشه ای می نشیند و تماشا می کند .

داستان نویس امروزی به یاری داستان می اندیشد و اندیشه هایش را بدان وسیله نشر نمی دهد. او خواننده را با خود به درون اجتماع می برد و زندگی و مشکلاتی را که آدم ها با آن ها رو در رو هستند نشان می دهد.

با توجه به صنعتی شدن و پیشرفت بشر در عصر کنونی امید است این گنجینه آموزشی که با هدف ارتقاء بخشیدن به کیفیت، حفظ و جایگاه قصه نویسی به خصوص داستان های کهن و بومی ایرانی، فنون داستان نویسی برای علاقه مندان به نویسندگی و ویژه داستان نویسان متمر ثر واقع گردد.

با آروزی موفقیت و پیشرفت برای ادبیات

سید احمد سیدعلی

۶ شهریور ماه ۱۳۹۳